

YÖN

HAFTALIK GAZETE

BU SAYIDA

ÇETİN
ALTAN

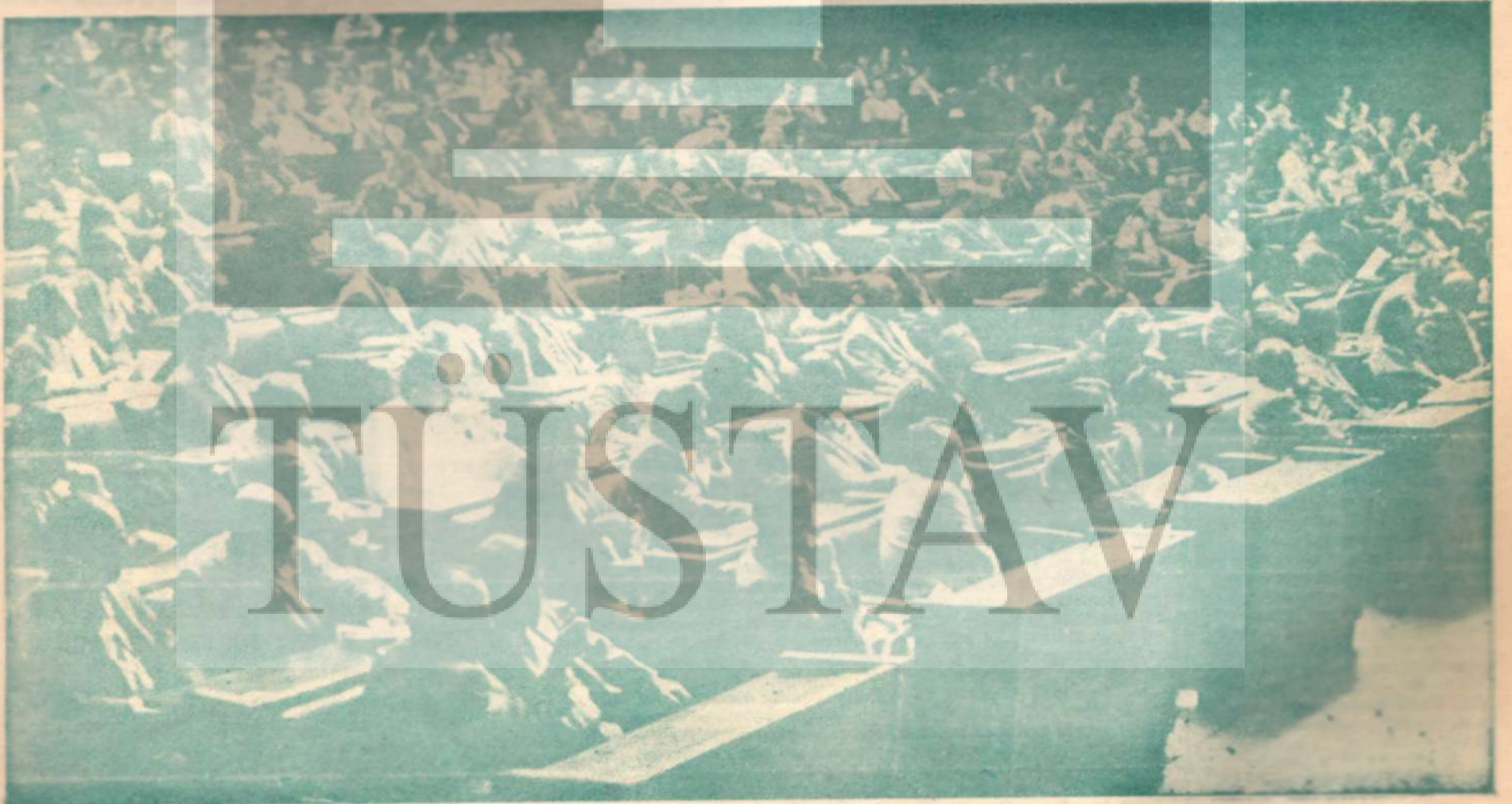
İLHAN
SELÇUK

YAŞAR
KEMAL

ÖRHAN
KEMAL

KIBRISI GÖZDEN ÇIKARDIK MI?

PARA... PARA... PARA!..

BAKIŞ

Hayallerin çöküntüsü

OLAYLAR

Hükümet değişikliğinden bu yana olaylar hızla gelişmektedir. Politikacılar bir yandan TRT ile uğraşmakta ve radyonun bağımsızlığını yaralayacak tasarılar getirmektedirler. İstanbul Şehir Tiyatrosu Belediye politikacılarının tehditleri altındadır. Kitap toplama furyası başlamıştır. Öğrenci teşekküllerinde sert mücadeleler hüküm sürmekte ve menfaat çevrelerinin basın üstündeki baskıları halkoyunu ayağa kaldıracak hâdiseler yaratmaktadır.

Bunların yanısıra Akhisarda işçi Partisinin toplantısına çapulcular sürüsü hücum etmekte, idari makamlar gevşek bir seyircilikle işi geçiştirmektedirler. Ve aynı makamlar Kozlu'da grev yapan işçilerin üstüne ateş açtıracak kadar hırslı ve düşüncesiz davranışlara kendilerini kapırmaktadırlar.

Çeltik'teki grizu faciası maden işçilerimizin içinde bulunduğu insanlık dışı şartları bir daha gözler önüne sermektedir. Tütün ekicileri karşısında hükümetin aldığı tavır, aracı tüccarları tutmaktan ibaret olmuştur.

Ve bütün bunların peşinden maaşlarını 1200 lira zamlı 5550 liraya çıkarmak kararına milletvekillerimiz beyaz oy kullanmaktadır.

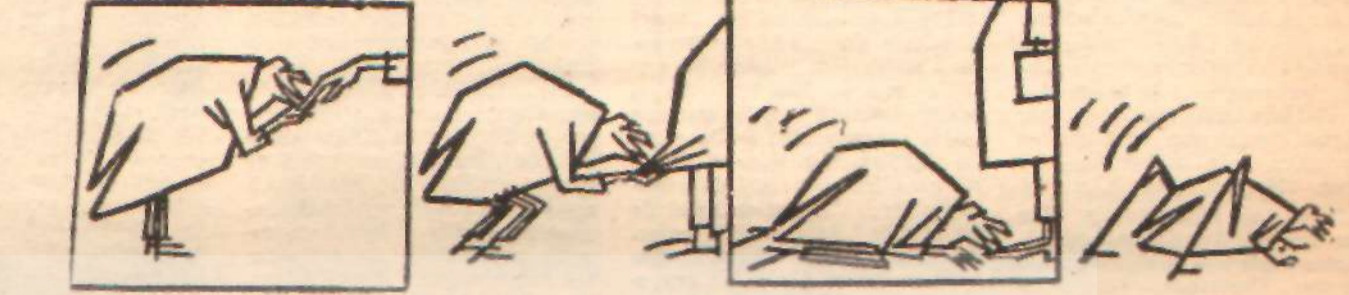
HAYAL KIRIKLIĞI

Manzara hazindir. Ve kısacık tecrübe, «Milletin arzuluğu hükümet» efsanesini yıkacak kararların alınmasıyla sonuçlanmıştır. Bunun yanısıra hükümet değişikliğinden cesaret alan bazı çevrelerin tiyatro, basın, kitap, radyo gibi fikir yayma vasıtaları üstünde baskı hareketlerine girişmeleri ters tepkiler yaratmaktadır. Huzur ve güven hikâyesi artık ağızlara alınmamakta, buna karşılık son hükümet değişikliğinde öncü rolünü oynayan Adalet Partisi ekibi kendi partisi içinde bile geniş tartışmalara yol açacak bir çıkmazın içinde bulunmaktadır. Adalet Partisi Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Süleyman Demirel'in pek talihsiz Masonluk hikâyesi gülümsemelerle anlatılmakta, ve Ereğli Demir-Çelik yolsuzluğunda dosyalanması oturduğu koltuk bakımından pek mânidar görülmektedir. Demirel'in kalkınma konusunda söylediği yuvarlak sözler, basın edebiyatının alay konusudur.

NİÇİN BÖYLE

Süleyman Demirel'de bir yeni liderin rüyasını görmeye ve halka bu rüyanın aldatici tabirlerini yuturmaya çalışanlar daha ilk adımda yenilgiye uğramışlardır. Türkiye'nin meselelerini bilmeyen ve anlamıyan iyi niyetli çevreler ise şaşkınlık içindedirler.

Mesele basittir: Demirel kırk yaşına rağmen, seksen yaşında İnönü'nün kafa bakımından gerisinde kalmış bir insandır. Mesuliyet mevkilerine çıkmazdan önce ve çıktuktan sonraki konuşmaları bu hazin gerçeğin açık belgeleridir. Türkiye'de 1960'dan önce denenmiş ve gümbür gümbür yıkılıp iflas etmiş bir kalkınma görüşünün şampiyonluğunu 1950'lerden çok daha zor şartlar altında yürütme-

TURHAN 62'den

ğe çalışmak talihsizliği, Demirel efsanesini doğmadan bitirmek istediğindedir.

Türkiye'nin bugünkü muazzam problemlerine İsmet Paşa gibi çeşitli imtihanlardan geçmiş ve bilenmiş bir şöhret yetmezken, İsmet Paşanın bugün bulunduğu düzeyden daha geride bir zihniyetin temsilcisinden medet ummak hiçbir sağduyu sahibinin harcı değildir.

Türkiye'nin İsmet Paşanın arkasında kalmış değil, önüne çıkmış liderlere ihtiyacı vardır.

Süleyman Demirel olayı, belki de Türkiye'deki lider buhranı probleminin bir devamıdır. Amerikan modelinde biçilmiş bir kafayla az gelişmiş ülkelerin devleşmiş davalarına deva aramak, kocakarı ilaçlarından kanser tedavisi beklemek gibi birşeydir. Tek endişesi statü-konun devamı olan dış ve iç çıkar çevrelerinin arzularını iktidar koltuğunda temsil ederek Türkiye'yi kalkınma yoluna sokabilmek imkânsızlığı, artık ispatlanması gereksiz bir gerçek olmuştur.

VE KİMIN ADAMI?

Bunların yanısıra Demirel kendinden önce kendisine ışık tutmuş ustalarının karşılaşmadığı bir muhalefetin karşısına çıkmak talihsizliğindedir. İsmet Paşa hükümetinin çekilmesinden sonra Türkiye'de çok önemli bir hâdise daha ortaya çıkmıştır ki o da şudur:

1965 Türkiye'sinin muhalefeti, artık siyasi değil, sosyal ve iktisadi alandaki muhalefettir. Buna da, ha açıkça sosyalist fikirlerin muhalefeti diyebiliriz. Milliyetçilik temellerinden güç alan bu akımın özelliği şudur: Muhalefet, yalnız içerdeki menfaat çevrelerine değil içerdeki menfaat çevrelerini destekleyen yabancılara doğrultulmuştur. Beynelmîl kapitalizmin Türkiye'deki işbirlikçileri durumdan ürkmüşlerdir. Kendi çıkarlarını Türkiye sınırları içinde korumak ve yürütmek için kurdukları şebekelerin içyüzü gün geçtikçe ortaya çıkmakta, halk doğruları birer birer öğrenmektedir.

Toplumcu muhalefetin güçlü rüzgârı toplumeçlulukla ilgisi olmayan çevreleri de sürüklemektedir. Akla, sağduyuya ve bilgiye dayanan ve elle tutulur meseleleri halkoyu önünde inceleyen bu muhalefet, demokrasi kelimesini lüzumsuz bir fantezi, ve özgürlük kelimesi-

ni faydasız bir edebiyat vasıtası olmaktan kurtaracak düzeye ulaşmıştır. Şimdiye kadar demokrasi ve özgürlük kavramlarını kendi çıkarları yönünde yontmak marifetini göstermiş menfaat çevreleri, halk cephesinin uyanışını geciktirmek için bol ilânlı gazeteleri, bol ücretli profesörleri, bol paralı elemanları, rotatifleri, propaganda vasıtaları ve bütün maddî imkânlarıyla çabalamaktadırlar.

NAFILE...

Ancak bütün bunlar milli uyanışı engellemek şöyle dursun memleketin sağlam kuvvetlerinin gözlerini daha da açmaktadır. Türkiye'de sosyalizm Millî Kurtuluş mücadelesinin gelişiminde kendisini bulmaktadır. Yabancı petrol şirketlerinin ücretli uşakları, yabancı sermayenin satılmış temsilcileri, kökü dışarıda şirketlerin işbirlikçileri, kökü dışarıda şirketlerin işbirlikçileri birer birer halkoyu önünde teşhir edilmektedir. Türkiye'yi Amerikaya satanların zillet devrinin oyunlarını sürdürme hülyaları, bu muhalefetin karşısında erimekte. Meşelâ bir CENTO'nun Türkiye'de oynadığı rol bütün bir Türkiye hikâyesini gözler önüne sermek bakımından yeter de artar bile...

BİR ÖRNEK

CENTO'nun dört ortağı vardır. Türkiye, Pakistan, İran, İngiltere.

CENTO'nun askeri bakımdan ne olduğu ve ne olmadığı konuşulmaya bile değmez. Ancak CENTO'nun önemi «Ortadoğudan Yıkıcı Faaliyetlerle Mücadele Komitesi» yüzünden Türkiye için bahis konusudur.

Bu komite Amerikadan aldığı dolarlarla Türkiye içinde sözum ona yıkıcı faaliyetlerle mücadeleye yatırım yapmaktadır. Bu yatırımın nereleere hasredildiği bilinmeğe değer. CENTO'nun en parlak ortağı İngilterenin, surf petrol politikasını yürütmek için Ortadoğuda çalıştığı söylenmeğe değmez. Ve Majestelerinin temsilcileri, Türkiye'deki Yıkıcı Faaliyetler Komitesinde İngilterede serbest olan fikirleri kovalamak için gayretli görünmektedir. İngilterede siyasi partileriyle, parlâmentodaki tem-

silcileriyle teminat altında bulunan sosyalizmi Türkiye'de yıkıcı faaliyetlerden sayan İngilterenin durumu pek gariptir. Aslında, içişlerimize düpedüz bir müdahale olan «CENTO Yıkıcı Faaliyetlerle Mücadele Komitesi» Türkiye'deki milliyetçilerin petrol bağımsızlığı mücadelesi için büyük ve tehlikeli bir kuvvettir. Çünkü Anglo-Sakson petrol şirketleriyle Türk petrolrollerinin bağımsızlık savaşı sürmektedir. Türkiye'de petrol bağımsızlığı isteyen çevrelerin, yıkıcı faaliyetlerde bulunmakla itham edildikleri de bir gerçektir.

Yabancı kapitalistlerin Türkiye'deki çıkarlarını korumakla vazifeli olanların faydasına imzalanmış antlaşmaların gözden geçirilmeleri gerekir. Türkiye içindeki yıkıcı faaliyetler ancak Türkiye'nin millî menfaatlerine göre tesbit edilmelidir.

FAKAT...

Millîterarası sermayenin kontrolu altına girmiş böylesine bir Türkiye'de millîterarası sermayenin temsilcileri liderliğinde bir kalkınma yolunu aramak hayaline kapılmış olanlar, hükümetin daha ilk icraatında hayallerinin yıkıldığını görmüşlerdir. Kapitalist emperyalizmin işbirlikçileri Türkiye için gereksizdir. Bunların liderliğinde atılan heradım hüsrana olacak, bağımsızlığımızı biraz daha kaybetmek pahasına iç huzursuzluğumuz ve fakirliğimiz biraz daha artacaktır.

Bugünkü Türkiye davası, bağımsızlık, özgürlük ve haysiyet davasıdır. Yabancıların ipoteklerini kırmadan kendi millî kaynaklarımızı değerlendirmeye, kalkınma gücünü harekete geçirmeye ve faşist daireyi kırmaya imkân yoktur.

Bu gerçeği anlamış liderler yerine «Geçmişte Bugün» havaline kapılanların temsilcileri Türkiye'yi kurtarmaya kalkışıyor. Kendi yıkıntılarının içinde bulunanların memleket konusunda yapacakları birşey yoktur. Nitekim işte yeni kabine... İşte olaylar... İşte huzursuzluk... İşte güvensizlik... Ve işte umutsuzluk...

Hem de kısacık bir sürede bu sonuç, ters taraftan büyük bir başarı sayılmalıdır.

İlhan Selçuk

Hükümet, Kıbrıs'ı gözden çıkardı mı?

Anglosaksonların yeniden dümen suyuna giriliyor...

Kıbrıs konusunda, henüz tam bir teşhis konulması güç olan bazı esrarlı olaylar cereyan ediyor: Muhtemel bir Türk-Yunan çatışmasına karşı askeri tedbirler alınmış bir sırada, Batı basını Ankara-Atina müzakeresinden söz ediyor. Rum basını Türk-Yunan müzakerelerinin başladığını yazıyor. Merkezdeyken Kıbrıs işlerine bakan Büyükelçiimiz Turhan Talay'un Atina temasları, müzakere başlangıcı şeklinde yorumlanıyor. Cenevrede, Acheson'un muavinliğini yapan Kıbrıs meselesine yetkili Amerikalı Dışişleri Bakanı Müsteşar Yardımcısı John Jenergan, CENTO dönüşü, Ankara ve Atina'da gizli, uzun ve ısrarlı temaslarda bulunuyor. Washington'da, Amerikan ve İngiliz Dışişleri Bakanları, diğer meseleler arasında Kıbrıs işini ele alıyorlar. Bütün bunların yanı sıra Urgüplü'nün bir arabulucuk göreviyle Türkiye'ye gönderildiği anlaşılan eski dostu gazeteci Droso, sa verdiği beyanat var. Sonradan yalanlanmak zorunda kalan beyanat, şimdiye kadarki Kıbrıs poli-

tikaşından tamamen ayrıldığını ve 1959 anlaşmalarını bir kenara ittiğimizi belirten endişe verici ifadelerle dolu: «Adanın savunması teçhizatlandırılmalı, bu bizi ilgilendirmez. Bizi ilgilendiren, orada bulunan soydaşlarımızın ezilme çekmeleridir. Baskı altında yaşamalarıdır. Hayatın en basit nimetlerinden istifade etmeleridir... Makarios belki de bu şekilde davranmakla onları Ada'dan gütmeye zorlayacağını sanıyor. Şayet böyle bir şey olursa, biz kendilerine kucağımızı açacak, kendilerine her türlü yardımı yaparak, Türkiye'ye yerleşmelerine çalışacağız.»

Yalanlanmakla beraber, eski bir dosta verilen bu beyanat yepyeni bir politikanın esasını ortaya koymaktadır. Herşeyden önce Adanın savunmasının teçhizatlandırılmasının, 1959 anlaşmalarına göre, bizi ilgilendirmesi gerekmektedir. Adanın savunması bizi ilgilendirmez demek, 1959 anlaşmalarını yok sayıyorsa anlamına gelmektedir. Şimdi anlaşma bir tarafa bırakılmakta,

Türlere biraz hayat hakkı tanınması, tanınmazsa Anadolu'ya göç fikri ileri sürülmektedir. Bu, Kıbrıs'ı gözden çıkarmak demektir.

Bu hayret ve endişe verici sözler, elbette yalanlanmıştır. Ne var ki, Hükümetin Kıbrıs konusundaki görüşleri, endişeleri giderici nitelikte değildir. Hükümete göre, Adada müdahale imkânı kapanmıştır. Müdahale evvelce mümkündür, fakat bu fırsat kaçırılmıştır. Şimdi Adaya, Amerikan, İngiliz ve Rus silahlarıyla mücehhez Kıbrıs ve Yunan askerleri yığılmıştır. Diğer taraftan, Kıbrıs'taki Türk cemaatinin durumu gittikçe kötüleşmektedir. Zaman, Makarios'un lehine çalışmaktadır. Esasen Makarios'un politikası, Türk cemaatini bezdirerek mukavemetin kendiliğinden çökmesini sağlamaktadır. Mukavemet çökünce, dava kaybedilmiş olacaktır.

Mesele bu şekilde ortaya konulunca, elbette ki, müzakereye yanaşma ve asgariye rıza gösterme fikri hâkim olmaktadır. Halbuki şimdiye kadar, bugün de reddedilmemiş olmakla beraber, dava askeri plânda da bir Türk-Yunan meselesi şeklinde ortaya konmuş, bir cephenin zayıflığının, diğer cephelerde kuvvetli olduğumuza göre, fazla önem taşımadığı ileri sürülmüştür. Şimdi mesele daha kötümser bir gözle ele alınmakta ve kötü şartlarda bir müzakere ihtimali ortaya çıkmaktadır. Nitekim bu endişelerle ilgili ki, eski Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin, Çarşamba günü Milliyet'te çıkan yazısında Türk-Yunan müzakerelerinin şartlarının neler olması gerektiğini açıklamıştır: «... Türkiye ile Yunanistan arasında açılması yerli ve cezebi bazı cerezelerce istenen, ve bizim de fayda ve lüzumuna tamamiyle kani olduğumuz karşılıklı müzakerelerin başarılı olması için bir takım şartlara dayanması lüzumu vardır. «Bu şartlar, yukarıda da kısmen açıkladığımız gibi şunlardır:

1 — 1960 tarihli Kıbrıs anlaşmalarının ve Anayasasının yürürlüğü hususunda, ilgililerin peşin kararları.

2 — Türk cemaatine can ve mal emniyetini sağlayacak münazam teminatına muvafakat edilmesi.

Müttefiklerimizimiz, Atina'da ve Lefkoşa'da yaptıklarını ittiğimiz telkinlerin müessir olması için, telkinlerini bu belirtilmiş şartlara bağlamaları zaruridir.»

Yeni Hükümet, Anglosaksonların baskısı altında, bu iki zorunlu şartı yerine getirmeden, hiç değilse seçimlere kadar bir müzakerede sağlamaları için, Yunanlılarla müzakereye gideceği intibahı vermektedir. Tabii ki, bunu C.H.P.'nin, özellikle İnönü'nün tasvibini almadan gerçekleştirmek kolay değildir.

GROMYKO'NUN GELİŞİ

GEÇİKTİRİLDİ
Yeni Hükümetin ikinci bir gevşekliği, Anglosaksonlara yaklaşmak ve Sovyet-Türk yakınlaşmasını ihmal etmek oldu. Sovyet Dışişleri Bakanı Gromyko'nun, Londra seyahatinden önce veya hemen sonra Türkiye'ye gelmesi bekleniyordu. Bu ziyarette, Sovyetler Birliğine, federasyon tezimizi resmen benimsetmek, diplomatik alanda müzakere gücümüzü büyük ölçüde arttırmamız beklenmekteydi. Ne var ki, yeni Hükümet, Gromyko davetini yenilemekte çok gecikmiştir. Bu yüzden Gromyko'nun Türkiye'ye

Kıbrıs'ta yaşlı bir Türk mücahidi Boşuna mı çarpıştı?

gelişi hayli uzayacaktır. Bu arada, Acheson'un muavini John Jeregan, meydana boş bulmuş ve Türk Hükümetini aklı selime çağırmıştır. Amerikanın aklı selim anlayışı ise, Bülent Ecevit'in Sali günü Milliyet'te yazdığı üzere Enosis'tir. Ecevit, Anglosaksonların Kıbrıs politikasını şöyle açıklamaktadır:

1 — Kıbrıs, bağımsız kalmamalıdır.

2 — Kıbrıs, bölünmemelidir.

3 — Anlaşmaların ve insanlık duygularının gerekli kıldığı durumlarda bile, Türkiye Yunanistan'a askerî müdahalede bulunmamalıdır. Çünkü bulunursa, Türkiye ile Yunanistan çatışabilir, o yüzden de Doğu kanadı kopar.

4 — Kıbrıs, Yunanistan'a bağlanmalıdır. Çünkü, özellikle, bütün yukarıda tehlikeler önlenemez ve Kıbrıs, Yunanistan dolayısıyla NATO alanına girmiş olur.

Görüldüğü gibi Anglosaksonlar için NATO'yu ve Kıbrıs'taki üsleri garanti altına almaktan başka bir mesele yoktur. Anglo-Amerikan baskısı ve telkini altında cereyan edecek müzakereler, Acheson plânlarının ispat ettiği üzere, az veya çok tavizli bir Enosis'ten başka sonuç vermez. İnönü, bunu sabırla denemiş ve görmüştür ki, Kıbrıs meselesinde kuvvetli bir duruma gelmemiz, ancak Türkiye gibi Enosis'e karşı olan Sovyetler Birliğinin ve bağılantısız ülkelerin desteğini sağlamakla mümkündür. Nitekim Sovyet-Türk yakınlaşması, Gromyko'nun federasyon sözünü, çeşitli ihtimallerden biri şeklinde de olsa, telâffuz etmesini sağlamış ve Birleşmiş Milletlerdeki durumumuz derhal kuvvetlenmiştir. Ancak bunun üzerinedir ki Anglosaksonlar, Türkiye'ye karşı daha dikkatli ve tavizkâr davranma zorunluluğunu anlamışlardır. İnönü Hükümeti, istifa zorunda bırakıldığı zaman, diplomatik plânda kuvvetli durumdaydık. Ne var ki, yeni Hükümet, İnönü'den daha ileri sözler söylemesi ve Başbakan Urgüplü'nün

«Nasihat istemiyoruz» diye Amerika Büyükelçisine sert çıkışlar yapmasına rağmen, Sovyetler yönündeki gelişmeyi duraklatmıştır. Gromyko daveti geciktirilmiştir ve taraflar bir bekleme durumuna girmişlerdir. Amerikan propaganda teşkilâtı, Ada Rumlarının elindeki NATO silahlarını unutarak, Sovyet uçak-savar füzelerinin Ada'ya yerleştirildiğini yaymakta, bir kısım Türk gazeteleri bu haberlere geniş şekilde yer vererek, Sovyet-Türk münasebetlerini bozmaya çalışmaktadır. Halbuki elde edilen bilgilere göre, Adada rampalar mevcut olmakla beraber, henüz füze yoktur. Ne var ki Sovyet-Türk yakınlaşması yarı yolda kalmış, Sovyetlerin Makarios'tan tamamen uzaklaştırılması gerçekleştirilememiştir. Türkiye'nin Anglosaksonlara kayması, Sovyetleri, tekrar Makarios'un kucağına itecek, Türkiye yeniden yalnız kalacaktır. Kıbrıs doğumlu Prof. Ahmet Şükrü Esmer, Çarşamba günü Ulus'ta çıkan yazısında bu tehlikeyi en güzel şekilde belirtmektedir: «Kıbrıs meselesi çözümlensin, çözümlenmesin, biz ileride daima Yunanistanı rakip ve hattâ düşman olarak karşımızda göreceğiz. Kendi kendimizi aldatmıyalım; Yunanistan ile ilişkilerimiz bakımından 1960 - 63 devresine bir defa daha geri dönemeyiz. Yunan dostluğundan bahsetmek, böyle bir şeyin olacağını ummak, ihanete yakın gelen gaffettir. Biz Kıbrıs'ta Anadolu'ya savunuyoruz. Amerikaya bunu anlatamadık ve şimdi olduğu gibi, ileride de Amerikayı Yunanistanın yanında ve bizim karşımızda görmeye hazırlanabiliriz. Realite budur.»

Kıbrıs meselesi bize çok şeyler öğretmiştir. Öğrendiklerimiz arasında Batı blokuna fazla güven ve bağlılığın bizi dış politika inisiyatifinden yoksun ettiği ve milletlerarası hayatta yalnızlığa sürüklendiği. Bunun şimdi cesasını çekiyoruz ve eski hatalarımızı tamir etmeye çalışıyor-

ÇİZMEDEN YUKARI ÇIKAN KONSOLOS

Amerika'nın İzmir'de bir Başkonsolosu vardır. Bu Başkonsolosun grip çıkmadığı yer yoktur. Üniversite talebelerinin kantinlerine bile gider ve onlara memleketinde oy çoğunluğuna sahip partiyi desteklemelerini tavsiye eder! Başkonsolos G. Lewis Schmidt'in bu marifetli gazetelere de geçer, fakat üzerinde durulmaz. Başkonsolos, şimdi A.P. ve C.H.P.'nin il yönetim kurulu üyeleriyle toplantılar yapmakta, onları petrolün millileştirilmesi, toprak reformu, Kıbrıs gibi meselelerde aydınlatmakta ve aydınlanmaktadır. Şimdi Demokrat İzmir gazetesinde yayımlanan şu haberi okuyunuz:

Birleşik Amerika'nın İzmir Başkonsolosu G. Lewis Schmidt, C.H.P. ve A.P. İzmir il yönetim kurulları ile ayrı ayrı günlerde iki özel toplantı yapmıştır.

Başkonsolosun verdiği bilgiye göre, birincisi 10 Mart 1965 günü C.H.P. il yönetim kurulu, ikincisi 16 Mart 1965 günü A.P. il yönetim kuruluyla yapılan bu toplantılarda, özellikle Kıbrıs meselesi üzerinde durulmuş, bu arada, petrolün millileştirilmesi, toprak reformu ve benzeri konular da görüşülmüştür. Son olarak, Başkonsolos tarafından, Amerika Dışişleri Bakan Yardımcısının Orta Doğu ve Güney Asya İşleri Muavini John D. Jenergan şerefine verdiği akşam yemeğinde, C.H.P. ve A.P. il Başkanları bir ara Başkonsolos ve Jenergan ile yine Kıbrıs meselesini konuşmuşlardır.

SCHMIDT'İN DEMECİ
Dün kendisiyle görüşüğümüz Amerikan Başkonsolosu Schmidt toplantılarla ilgili olarak gazetemize şu demeci vermiştir:

«Bu toplantılardan maksat Türk halkını temsil eden 2 siyasi partinin Türkiye ve Amerika arasındaki çeşitli konular hakkında ne düşündüklerini öğrenmek ve bu konularda onların soracakları soruları cevaplandırmaktır.»

Bu meydana benim memleketim ve hükümetimin görüşleri hakkında yanlış bilgileri varsa onları da düzeltmek istedim. Her iki parti ileri gelenleriyle resmi münasebetler dışında bir dostluk temin ederek tam bir açık yüreklilikle sorularını cevaplandırmak ve zihinlerinde yerleşen bazı istihamları aydınlatmak arzusunun duyduğum.»

GÖRÜŞÜLEN KONULAR
Başkonsolos, «Toplantılarda hangi konular görüşüldü?» sorumuza, «Petrolün millileştirilmesini, oldukça büyük bir açıklıkla Kıbrıs meselesini konuştuk. Toprak reformu üzerinde durduk. Benzeri birçok konuyu karşılıklı olarak inceledik» cevabını vermiştir.

TEMASLAR DEVAM EDECEK
G. Lewis Schmidt bu kabîli toplantıların devam edip etmeyeceği yolundaki bir sorumuza karşılık olarak da şunları söylemiştir:

«Bu toplantıları devam ettirmek benim samimi arzumdur. Başkonsolosluk vazifemi hakkıyla yapabilmek için, bulunduğum bölgedeki çeşitli halk gruplarının ve siyasi partilerin, dostluğumuza ilgilendiren meselelerle ilgili görüşlerini öğrenmem icabeder.»

Toplantılardan maksat, sadece oplitik konuları konuşmak değil, kendileriyle tanışmaktan hakikaten çok zevk duyduğum ve sevdiğim bu güzide topluluklarla dostluğumu idame ettirmektir. Onların da beni aynı derecede sevmeleri en samimi temennimdir. İşte, bu toplantılara devam etmeyi samimi olarak istememin sebebi budur. Yakın bir zamanda kendileriyle tekrar buluşacağımıza ümit ediyorum.»

Çizme seviyesini çoktan aşan Başkonsolosun yırtılığımıza sarsılmadığına mı şükredelim?..

Toprak reformlarının bilinmeyen tarafları

Dünyada toprak reformu deyince akla ilk gelen isim Prof. Rene Dumont'dur. Son zamanların bütün toprak reformu denemelerini yerinde inceleyen ve çoğuna müşavirlik eden ünlü uzman ilgi ile okuyacağınız aşağıdaki yazıda toprak reformunun püf noktalarını anlatmaktadır.

Emek yatırımı

Herkesin yeter miktarda ve gaha iyi beslenebilmesi için bir ülkenin servet kaynaklarını daha iyi bölüştürmek zorunludur.

Gerçekten gelişmede geç kalmış olan ülkeler son derece yüksek bir yatırım oranını gerçekleştirme zorundadırlar. Oysaki köylülerin para yatırımı yapma yetenekleri pek sınırlıdır, onlar bu gibi yatırımlara fazla para ayıramazlar.

Gerçekten gelişmede geç kalmış ülkelerin köylüleri, mevsimler ve teknik şartlar, sosyal yapılar ve ellerinde bulunan toprak miktarı ile sınırlanmış olan gizli işsizlerdir. Bu köylülerin yapabilecekleri büyük çapta tek yatırım emeklerinin yatırımıdır. Ote yandan bunların iş günlerine karşılık ücret ödemeye devletin mali imkanları yetmemektedir. Onun için köylüyü, ziraatın ölü mevsimlerinde, ücretsiz olarak ya da kısmi ödeme ile emek yatırımı yapmaya ikna etmek gerekir. Ama bunu köylüden isteyebilmek ve ona kabul ettirebilmek için, onun bu yatırım çalışmalarından doğrudan doğruya faydalanması, yani başkasının mali olan toprakta değil, kendi öz mülkiyetinde olan toprakta bu işleri yapması gerekir. Burada söz konusu olan mülkiyet, Roma hukuku anlamında, iyice ya da kötüye kullanım haklarıyla birlikte bir toprak mülkiyeti değildir. Köylünün, ferdî olsun, kollektif ya da kooperatif biçiminde olsun uzunca bir süre toprağın inifal hakkına sahip bulunduğunun garanti edilmesi yeterlidir.

İşte Toprak Reformu problemi, bu biçimde konmalıdır. Yakın bir geçmişte incelemeğe çağırıldığım Uzak Doğuda Çin ve Hindistan ve Latin Amerika'da, yani Merkezî ve Güney Amerika'da Toprak reformunu bu açıdan ele alacağız.

Hindistanda toprak reformu

Çinde, çok kez hem politik iktidarı, hem de ticarî iktidarı elinde tutan toprak sahibinin, köylüyü sömürmesi gerçeğinin varoluşu tarım sorununu etkilemiştir.

1932 yılında Kanton eyaletinden geçtiğim zaman, toprak sahibinin, hiçbir çalışma aracı, hiçbir üretim sermayesi ve hiçbir bina olmadan sadece çıplak toprak için ortakçıdan aldığı rant oranı brüt üretimin yüzde 60'tu idi.

O tarihte Güney Çin'de genellikle uygulanan faiz oranı ayda yüzde 4 ile yüzde 12 arasındaydı, yani yılda yüzde 50 ile 150 arasında. Yılda yüzde 150'ye aşan oranlara da rastlandığı oluyordu.

1932 yılının Ocak ayında Kanton'un altı kilometre güneyindeki bu köyde sorguya çektiğim son İhtiyar Çinli köylü şöyle diyordu: «Artık köylü kısmının umudu kalmamıştır.»

Köylü yoksulluğu kabul edebilir, ama yoksulluktan kurtulma umudunu yitirmeyi kabul edemez; o durumu böyle muhakeme ettiği zaman isyanı göze alıyor demektir, ve Çinde olup bitenler bu aşının iktidarı ele geçirebildiğini göstermiştir.

Çinde komünist partisi iktidarı alır almaz, bir toprak reformu ile yetinmedi, bir tarım ihtilali yaptı, yani köy meydanında nasırlı ellerini gösteremiyen beyaz elleri toprak sahiplerinin mülküne karşılık vermeksizin elkoydu. Böylerelelerin elinde bulunan toprak ne büyüklükte olursa olsun, alındı. Zengin köylülerin de topraklarının bir kısmı alındı. Böylece, her Çinli köylü ailesi için, ferdî işletmeler kuruldu ve bunlar da birkaç yıl sonra emeği daha verimli hale getirmek amacıyla gruplar halinde birleşti-

Prof. Rene Dumont

rildi. İlk önce 6 ilâ 12 ailelik mevsim yardımlaşma ekipleri teşkil edildi. Sonra da 12 ilâ 20 ailelik daimi yardımlaşma ekiplerine geçildi.

1953 yılının Aralık ayından başlayarak 25 ilâ 30 ailelik, toprak rantlı küçük, yarı sosyalist kooperatifler meydana getirildi ve en sonunda, 1955 de, ortalaması 130 ailelik, toprak rantsız, yüksek sosyalist tipte kooperatifler kuruldu.

Burada ekonomik bakımdan özellikle ilginç olan şey, bu tarım ihtilali ile birlikte bir yandan yatırım oranının pek yükseklerle varışı, öte yandan da eskiden yarı yarıya, hattâ kimi hallerde yarıya üçte biri aylak oturan köylü ailesinin çalışma süresinin pek büyük ölçüde artmasıydı.

Yüksek yatırım oranı, birçok kaynaklardan gelmektedir! Köylü devlete geleneksel toprak vergisini ödemektedir. Bu brüt mahsulün yüzde 10'udur. Kooperatifin kendisi, üretim araçlarını satın alabilmek için, başlangıçta brüt mahsulün yüzde 5 ilâ yüzde 15'ine ulaşan kendi yatırımını yapmaktadır. Köylü de mahsul satışlarından elde ettiğiyle ihtiyaçlarını aldıktan sonra geri kalan tasarrufunu sanayileşme için yatırıma teşvik edilmektedir. Öyle ki Çinde tarım kredisi, örneğin Fastakinden çok değişik bir biçim almış ve köylü tasarrufunun bir kısmı sanayileşmeye yönlendirilebilmiştir.

Başka bir yatırım biçimi ve süpşesiz en önemlisi, köylünün emeğiyle sağladığı yatırımdır. Bugünkü Halk Tarım Komününde, köylünün yılda 300 ilâ 330 gün çalıştığını oranlayabiliriz. Çin köylüsü kısmî işsizlik durumundan tam istihdam durumuna geçmiştir, hattâ 1958 yılı sıralarında, aşırı istihdamın bile sözünü etmek mümkündür. Bu şartlar içinde Çin köylüsü mutad işler için, yani tarladaki ve atölyelerdeki işler için, belki yılda 200 gün çalışmakta, buna karşılık toprağın islahı, sulama drenaj, su baskınlarına karşı korunma, ormanlandırma, erozyonla mücadele gibi yatırım niteliği taşıyan işlere, yılda 120 ilâ 130 iş günü ayırmaktadır.

Ama Çin köylüsünün gelirinin temelini teşkil eden, doğrudan doğruya üretimle ilgili o iki yüz günlük çalışmasının sonucu olan mahsul ve imalatın payıdır. Denebilir ki 120 günlük yatırımın pek büyük kısmını köylü topluluğa ücretsiz olarak, ya da devletin ödediği pek küçük bir ücret karşılığında sunmaktadır.

Çin, böylece çok önemli yatırımlar yapabilmektedir.

Çin köylüsü böylece, insan üstü, hattâ 1958'de olduğu gibi, bazan insanlık dışı çabalar göstermek durumuna getirilmiştir. Ama bu büyük çabalar, Çinin kalkınmasını sağlamıştır.

Hindistan'da durum bambaşkadır. Ben Hindistan'a 1958/1959 kışında gittim ve orada, toprak reformu yaptığımızı iddia eden bir ülke buldum.

1951-1956 İlk Beş Yıllık Plan süresinde Hindistanda devlet büyük toprak sahiplerine altı milyar rupi ödemiştir (1 rupi = 1 yeni Fransız frankı). Demek ki buradâ söz

konusu olan bir tarım ihtilali değil, sadece tazminatı ödenen bir reformdur. Bu da Hint maliyesi için, çok ağır bir yük olmuştur. Bütün bu paralar, üretici yatırımları azaltmaktaydı. Tazminatı alan toprak sahibine, parayı kullanma konusunda herhangi bir zorunluluk yüklenmiyordu.

Bu bakımdan Hint toprak reformu, Çang Kay Şek'in Formoza'daki reformundan bile daha geridir. Çünkü Formoza'da Amerikalılar ödenen paranın sıralı yatırımlarda kullanılmasına şükletmişlerdir. İspanyol toprak reformunda da, kanun ödenen tazminatın toprak islahı işlerine yatırılması şart koşmuştur.

Genel politika bakımından ben Başbakan Nehru'yu Çang Kay Şek'in ve Franko'nun sağına koyduğumu söylemek istemiyorum, ama ekonomik gerçekler bazı olayları teslim etmemizi gerektirmektedir.

Hindistan toprak sahiplerine, büyük bir kısmı sefahatte ve lüks eşya ahmında çar çur edilen bu kadar büyük meblağlar öderken, aynı bes yıllık plan içinde Hint hükümeti gerçekten üretici devlet sıralı yatırımlarına ancak bir milyar rupi ayrılmıştır.

Bari köylü toprağa kavusabildi mi?

Çoğu halde köylünün henüz toprağı yoktur. Çünkü toprak sahibi ile köylüler arasında birinci icarcılar, ikinci icarcılar, üçüncü icarcılar gibi bir sürü aracı vardır. Toprak sahibiyile, elinde çapa çalkan adam arasında tam on üç aracı saymak mümkündür. Dağıtılan toprak çoğu zaman bu araçlardan birine verilmiştir. Yani çalışana değil, bir burjuva kategorisine gitmiştir. Bu

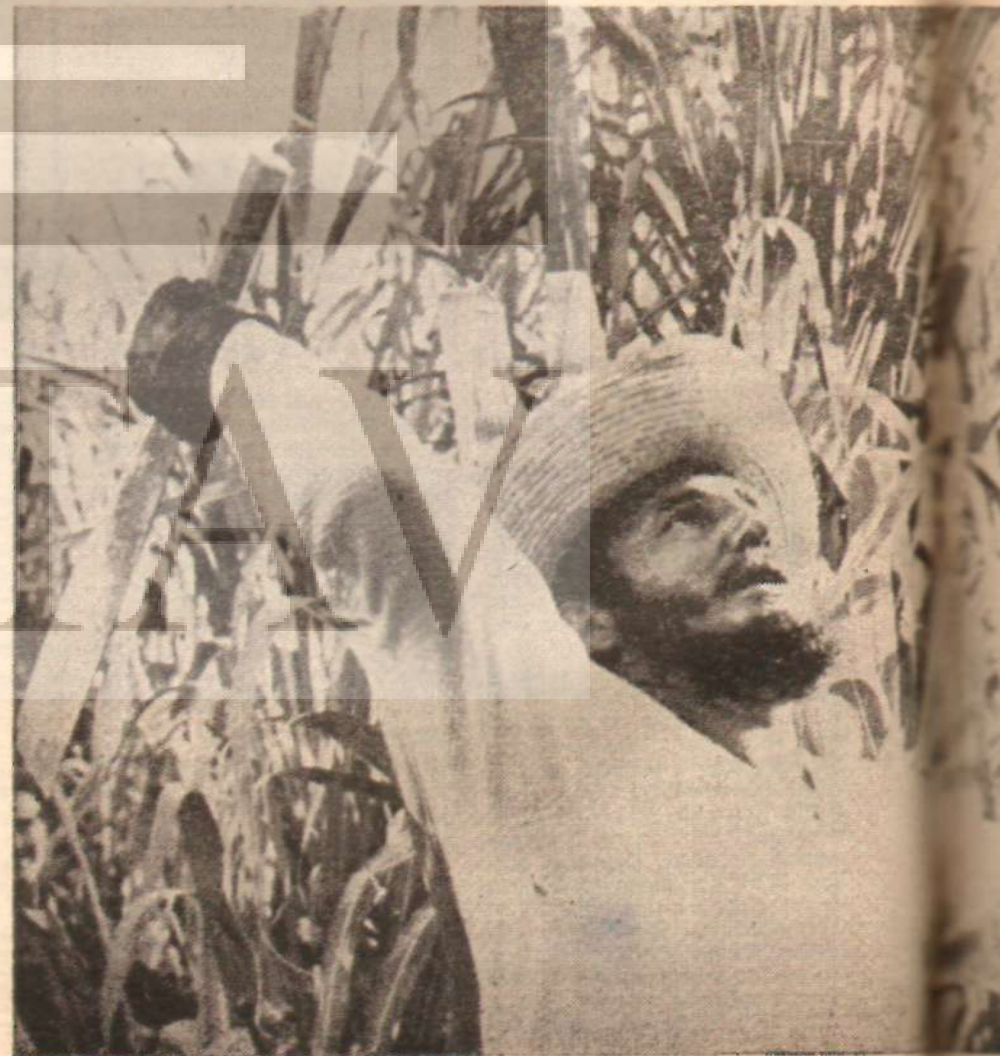
yüzden bugün Hindistanda eskisinden daha çok çalışmayan toprak sahibi vardır. Yani toprak reformunun sonucunda, çalışmayanların sayısı artmıştır! Esasen Hindistanda da toprak sahibi demek, çalışmayan kimse demektir. Kimi Hint köylerinde, köy halkının yüzde on beşinin çalışmadığını tesbit ettim. Öyle durumlarla karşılaştım ki, toprak sahibi hiç çalışmadığı için yoksul bir hayat sürmektedir, ama çalışmamanın ona sağladığı itibardan vazgeçmeye niyetli değildir.

Fas'ta kol emeğine başka gözle mi bakıldığını sanıyorsunuz? 1957 Martında bir Fas köyünde sorgulara, topraksız bir köylüden başladığım zaman, köylün ileri gelenlerinin böyle bir «topraksız» itibar etmemi pek kötü karşıladıkları besbelliydi. Bu yüzden saygısız addediliyordum. Ama bu hal Hindistanda. Fastakinden çok dahâ göze batmaktadır.

Hindistanda, sadece para çar çur edilmekle kalmamış, toprak reformu ortaklığın ve mürabahacılığın ortadan kalkmasına da yardımcı olmamıştır.

Bugün de Hindistanın topraklarının en büyük kısmı ortaklık yoluyla ekilip biçilmektedir. Bugün toprak sahibinin eline geçen mahsul yüzdesi, onsekizinci yüzyıldan itibaren de üstündür.

Onsekizinci yüzyılda toprak sahibi sunduğu tarlalar karşılığında rant olarak mahsulün üçte birini alırdı. Ortakçıya da emeğinin karşılığı olarak mahsulün üçte biri verilir. Son üçte bir, ikisi arasında çift çubuğu, tohumu, gübreyi ve sulamayı sağlayan giderdi. Bugün, 1962 yılının Ocak ayında, Hindistanda toprak sahibi tarlayı bina-sız, işletme kapitalli olmadan çıplak olarak sunmakta ve genel kalde olarak mahsulün yüzde 50'sini almaktadır. Tandjore yakınında Gaveri deltasında toprak sahibinin mahsulün yüzde 66'sını bile aldığı halde vardır. Toprak rantı yüzdesi bugün onsek-

Fidel Kastro bir şeker pancarı çiftliğinde.

VIETNAM

Emperyalizmin
cinnet dönemi

Hür Dünya liderinin Vietnam'da giriştiği yamyamca kaba kuvvet gösterisi, ancak «yeryüzünde üstün milletler ve fabeler vardır» tarzında en aşağılık cinsten ırkçı bir görüşle izah edilebilir. Klu-Kluks-Klan, zencileri nasıl görüyorsa, Amerika devlet adamları ve generali, Asya halklarını aynı gözle görmektedir. Başka türlü, masum köylülerin üzerine yangın bombaları atılmaz ve onları bütün hayatları boyunca yarım insan durumuna getirecek tehlikeli kimyevi maddeler ve gaz kullanılmaz. Başka türlü, Güney Vietnamdaki gerillacılarla karada başa çıkamayınca, harbi kuzeye götürüp, her geçen gün artan ölüde sivil halk üzerüne bomba yağdırılması izah edilemez. Gerçekten akıl almaya cak bir delilik eös terisiyle karşı karşıyayız. Kore Harbi sırasında Truman, sivri aklı generali dinlememiş ve herbi Çin'e sıvayet ettirmekten kaçınmıştı. Başka Johnso ise inli siyatili geniş ölçüde generalere katmıştı benzerimdir. Generaler arasında ise «Çin yarım bol sayıda atom bombasına sahip olacak iyisi mi yılanın başını küçükken ezelim» görüşü yaygındır. Ni tekim Amerikanın Vietnamdaki genel büyükelçisi Taylor, Çin ile savaşı savunan beyanlar vermektedir. Amerikanın 1 numaralı generali Taylor, atom çağında yeni bir askerî teorinin şampiyonudur: Daha önceki yıllarda teori, saldırıya karşı en güçlü silâhla karşı koymaktır. Taylor teorisinde, saldırının önemine göre tedricen artan ölçüde mukabele fikri hakimdir. Bu sebeple, çetire dönüde silâhla müdahale vardır. Sıradı silâh kullanılmaktadır ki bu silâh menzemsizine göre kimyevi maddeler ve gaz da alınmaktadır. Güney savunucularını yapanlar, onu yangın bombalarıyla kıyaslanacak olursa, silâhların en insanisi olduğunu söylemektedirler.

Bu çılgınlık nereye kadar sürüp gidecektir? Amerika, Güneydeki kurtuluş hareketinden Kuzey ve Çinli sorumlu tutmakta, «Güneydekileri durduracağız» demektedir. Kuzey Vietnam ve Çin'in Güneydeki hareketi durdurup durduramayacakları bilinmemekle beraber, «Önce Amerika Vietnam'dan askerlerini çeksin» cevabını vermektedirler Amerika çekilmeye, Kuzey Vietnam ve Çin ise boyun eğmeye niyetli değildirler. Bu durumda, Amerika, Güney Vietnamdaki yenilginin çılgınlığı içinde Kuzeyde korkunç bir kuvvet gösterisine girişmiştir. «Boyun eğecek, eğmezsen seni her gün bombalayacağım. Bombalarla Kuzey Vietnamı yok edeceğiz» demektedir. Bu çılgınca kuvvet gös-

terisi bugün uygulanmaktadır. Amerikan uçakları bombalama alanlarını gittikçe genişleterek Kuzey Vietnam başkentine dayanmışlardır. Çin ve Sovyetler Birliğinin bu kaba kuvvet gösterisine sevirici kalabilmeleri, günden güne zorlaşmaktadır. Gönüllü asker ve uçaksavar füzeleri gönderme durumundadırlar. Bu sebeple, Çin ve Sovyet askerleriyle Amerikan askerleri karşı karşıya geleceği benzerimdir. Bunun ise olayları nereye kadar götüreceği kestiremez.

Vietnam meselesi, aynı zamanda Çin ve Sovyet ideolojik çatışmasının bir uygulama alanı olmaktadır: Çin, Sovyetlerden ayrılarak emperyalizmle bir arada yaşama görüşünü şüpheyle karşılamakta, her halükârda emperyalizme taviz vermeyi reddetmektedir. Sovyetler ise, bir arada yaşama konusunda daha iyimserdirler Tezlerin doğruluk derecesi, millî kurtuluş savaşları veren az gelişmiş ülkelerde denenecektir. Ejer statik bir dünyada yaşasaydık, barış içinde bir arada yaşama tezi, taraflar statükoyu kabul ettirir müddetçe kolaylıkla uygulanabilirdi. Ne var ki az gelişmiş dünya statükoya razı değildir. Asya, Afrika ve Güney Amerika kavnamakta, fakir milletler emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmak için yeni yeni mücadeleler vermektedirler. Emperyalizm ise, Kongo ve Vietnam'da görüldüğü üzere, millî savaşları zorbalıkla durdurma eğilimindedir. Sovyetler Birliği ve Çin'in millî kurtuluş hareketleri, bu kanla boğulmasına seyirci

ÜÇÜNCÜ
DÜNYA
KONUŞUYORMali'de Sanayileşme meselesi
İdrissa Diarra

(Mali'li düşünür)

Ekonomik kurtuluşumuzun, ekonomimizin dengesinin ve ahenkli gelişmesinin tayin edici faktörü, memleketimizde mamül maddelerin imalini gerektirmektedir. Bu, yeni üretim araçlarının kurulması meselesini, yani genel olarak sanayileşme ve bu sanayileşmenin gelişmesinde gözetilecek öncelikler meselesini ortaya koyar.

Memleketimiz ekonomisinin incelenmesi, hiçbir temel sanayileşme sahne olmamasını gösteriyor. İmalat sanayili bile hemen yoktur ve bizi en çok ilgilendirenler de Fransız fabrikatörlerinin çıkarlarını korumak için geliştirilmiştir. Ekonomimiz Fransız ekonomisinin sadece bir tamamlayıcısı olarak kurulduğundan bir memleketlerin ekonomilerinin yararlandıkları hiçbir avantajdan da yararlanamamıştır; bir memleketlerde ticari kârlar, o memlekette yatırılır ve zorunlu olarak, gelişme derecesi ve şekli ne olursa olsun, bir sanayinin kurulmasına imkân verir.

Her metodlu sanayileşmenin ilk şartı, enerji kaynaklarının ve ilkel maddelerin araştırılmasıdır. Bu kaynakların kesin bir envanteri, sanayileşmeyle bağlantılı bir politikamın abc'sini teşkil eder. Toprak-altımızda bugüne kadar kömür izine rastlanmadığı için faaliyetimizi hidrolik enerjiden yararlanmaya yönelttik. Böylece Sotuba barajı projesi yakında gerçekleşme safhasına girecektir. Gouina barajı projesi hep inceleme halindedir; çünkü birçok memleketi birden ilgilendiriyor. İşletilmeye elverişli yeni ilkel maddelerin araştırılmasına devam olunuyor. Bununla birlikte, incelemelerin uzun sürmesi, çalışmaların gerektirdiği genişlik, zenginliklerimiz hakkında sonuçlara varmamız ve hızlı bir sanayileşmenin kurulması şartlarının hemen geliştirilmesini düşünmemiz imkânını vermiyor.

Buna rağmen, meyva, çimento ve tuğla, et, deri, pamuk gibi memleketimizde üretilen ilkel maddeleri işleyecek imalat sanayili hakkındaki snal gelişme perspektiflerimiz müsaittir. Bu alanda, Ségon'da kurulacak bir mensucat kombinası kendi pamuğumuzla kendi memleketimizde kullanmak imkânını verecek ve böylece dokuma ithalâtımızı azaltacaktır. Modern tuğla fabrikası inşa halindedir. Bu fabrika, bize eskisinden çok daha ucuza inşaat yapma imkânını verecek, sağlam, bol ve ucuz tuğla yapacaktır. Özellikle önemli olan ve ulaştırma masrafları yüzünden bize dört beş misli pahalıya mal olan çimento meselesi çözümlenmiş yoldan girmiştir. Soğuk hava tertibatlı mezbahalar sürülebilirizden iyi faydalanılmaması ve rantabillerinin önemli ölçüde artmasını sağlayacaktır. Bundan başka, böylece, deri üretimi artacak ve bir tabakhane kurulması imkânı ortaya çıkacak, bu yoldan da bir ayakkabı fabrikasının kurulması mümkün olacaktır. Bunun projesi de incelenmektedir. Başka projeler de incelenmektedir; süt ve meyva ürünlerinden yararlanma ile ilgili olanlar, söz konusu olan.

Sanayileşmenin bu özel alanında göz alıcı, ya da hemen kendini gösteren sonuçlar beklememeliyiz. Çıkarlarımızla ilgili olan, bir sanayileşmenin kuruluş şartlarının araştırılması ile ilgili olan hiçbir şeyin yapılmadığı sömürge dönemi boyunca birikmiş olan gecikmeye katlanacağız. Bununla birlikte, gayretlerimize durmadan devam edeceğiz, çünkü memleketimizin herhangi bir bölgesinde umulmayan zenginliklerin ortaya çıkması mümkündür. Böylece, bir yandan, ithalâtımızı azaltacak ve başlıca ihtiyaçlarımızı karşılayacak olan çeşitli imalat sanayilerimizi kurarken, buna paralel olarak, az göz alıcı olan, ama uzun vadede verimli olacağına inandığımız maden arama politikamızı sabırla yürüteceğiz.

Sanayileşme meselesi, sanayileşmenin finansmanı meselesini ortaya koyar. İmalat sanayilerimizin kurulması ve maden aramasının düzenli bir şekilde finansmanı için yalnız Devletimize güvenebileceğimiz aşikârdır. Araması ve işletilmesi çok masraflı olan, fakat işletilmesinden elde edilen kârlarla çabucak gelir getirmeye başlayan petrol barış, bugün Afrika'ya hiçbir gerçek yabancı sermaye yatırımı yapılmamaktadır.

Millî özel sermayenin yokluğu, ya da az oluşu, bu sermayenin sanayileşme çabasına göstermesine imkân vermemektedir. Bu sebeple, memleketimizin sanayileşmesinin gerçek şartlarını yaratmak için ancak kendi öz kaynaklarımızı, bir de devletimize dost ülkelerin yardımına güvenebiliriz.

Memleketimizde yeni üretim araçlarının kurulmasının ortaya koyduğu meseleler bunlardır.

**NEZLE
VE BÜTÜN
AĞRILARA
KARŞI**

(YENİ AJANS: 1668)

AMERİKALI BİLGİNLER
AMERİKAYI SUÇLUYOR

Politika ile ilgisi olmayan Amerikan Bilim Adamları Federasyonu (F.A.S.) bir bildiri yayınlıyarak gaz kullanımını tabii etti. Bildiri şudur:

«Amerika Birleşik Devletlerinin imal ettiği kimyevi ve biyolojik gazların Asya'da kullanılması, bu silâhların denemesi için yabancı halkların tecrübe tahtası yapıldığı kanıtını yaygın hale getirecek ve bütün dünyada iyi niyet ve ahlak bakımından gösterdiğimiz sonsuz çabaları baltalayacaktır.

Hiçbir ayırım yapmadan ve daha çok sivil halk üzerinde etkili olan bir silâhın kullanılmasında Amerikanın taraf teşkil etmesini ahlaki yönden tasvip edememekteyiz.

Bu gibi silâhların savaşta kullanılmasını (İnsanî) gösterme çabası, onların özel bir durumda askeri açıdan müessir olduğu ileri sürülebilir dahi, uzun sürede Birleşik Amerikanın güvenliğine zarar verecektir.

Son haftalarda ardarda gelen bir seri olayla karşı karşıya bırakıldı: Köylere yangın bombaları atılması, mahsul tahrip eden ajanlar kullanılması, sözde baygınlık veren kimyevi maddeler ve nihayet sivil halka karşı gaz kullanılması.

Ağır bulantı veren ve kusturan bir kimyevi madde, kurbanları üzerinde önceden kestirilmemiş mümkün olmayan devamlı rahatsızlıklar yaratır.»

